

Mosa edicta fuerit...

ipsum, æquum erit, ut gloria pretium esset humilitatis...

Salvatoris Ascensio...

Mysterium Ascensionis JESU CHRISTI est gloriæ ipsius consummatio...

Salvatoris Ascensio...

Ex omnibus Mysteriis, quæ celebramus, & quæ Religio nobis repræsentat...

Quæ in Petro...

S. Paulus asserit, illum qui descendit, eandem esse, ac ipsum, qui super omnes Cælos ascendit...

dit cumulaturus homines beneficiis suis, & universum orbem impleturus vestigiis potentis suæ...

Dei Filius pro nobis ingressus est in Cælum, Apostolus inquit, tamquam præcurior noster, ut nos sequamur illum...

Audientes omnia mirabilia, quæ in Ascensione Filii Dei contigerunt, animæ fideles, eodem illic in statu, in quo erant Discipuli Domini nostri...

Dei Filius hodierna die in Cælum ascendens illum secum adducit Sanctos omnes, quos tempus, cujus plenitudo erat expectanda, captivos in inferis detinebat...

Jucundum est fidei nostræ spectaculum sequi JESUM CHRISTUM ad speculum cum hac turba discipulorum...

Dei Filius...

Ascensio...

De Sanctis...

Salvatoris...

coravit ingressus in Cælum Regis Gloriæ! innumeram hanc multitudinem captivorum, qui ex terra penitralibus liberati...

Cum J. C....

Loquere Domine, sed divina ea voce, quæ inflammabat corda duorum illorum Discipulorum in Emaus proficiscentium...

Salvatoris...

Quem vestrum, dilectissimi Fratres, non movet obiectum, quod Ecclesia filius suis exhibet ea die, qua divini Sponsi filii celebrat Ascensionem...

Ingressus...

Nulla fere est occasio, in qua Regum Majestas magis enitatur, quam cum in imperii sui Metropolim ingrediuntur, cum post insignem aliquam de hostibus relatum vic-toriam lauro, & coronis redimiti revertuntur...

Quis dubitare potest, quomodo Filius Dei præsentia die Ascensionis suæ in Cælum fuerit felicitatis, & voluptatis incrementum Angelis, omnibusque beatis Spiritibus...

Dei Filius...

Dei Filius Ascensionis suæ die non solum sublatum fuit ad fastigium usque Materialium Cælorum, quomodo testatur Apostolus, Ascendens super omnes Cælos...

In hoc Mysterio Salvator nobis ostendit viam, quæ ducit in Cælum; eam videlicet, quam ipse secutus est...

Dei Filius in Cælum; eam videlicet, quam ipse secutus est illuc ascensurus, secundum illud Regis Prophete verbum: Notas mihi dicitis vias vias... Quænam verò hæc via est? Ipse eam nobis indicat dicens, se non nisi per passionem suam ingressum fuisse in gloriam suam...

mento est, nos nequaquam diligere JESUM CHRISTUM, vel amorem nostrum languere. Item.

Si JESUS CHRISTUS in Caelum ascendit, ascendit ille, ut vitam nos doceret, ut aditum nobis aperiret, ut spem nobis faceret ascendendi cum illo. Ipse nostrum caput est; aliquid suae deest felicitati, nisi conjunctum esset cum membris suis. Hic ille Joseph est, qui regnans in Aegypto, cujus testatus est auctor, non satis esset beatus, nisi fratres testes essent, & fecit beatitudinis suae; ita in cena novissima dixit Patri suo, se velle, Discipulos suos ibi esse, ubi ille quam primum futurus erat. Et rationem adfert; ut videlicet perfecta sit felicitas mea. Quod autem tunc petiti pro Discipulis suis, hoc petit quotidie sedens ad dexteram Dei Patris, & ecce qua in res spes nostra sit constituta. Item.

Infans ire potest homo, Ascensionem Filii Dei admirabilem in Apostolis mutationem perpisse. Certum est, & constat in Evangelio, illos modicum profecisse ex illius

praesentia, doctrina, miraculis; illum profecto fecerit fuerant propter carnalia, & cupida consilia; respicientes eum tamquam illum, qui restitutus erat populum, & regnum Judaeorum in pristinum fulgorem revocaturus: sperabant se futuros participes, dignitatum, & honorum felicitis hujus ditionis. Ambitiosa haec dispositio satis apparuit, cum duo Filii Zebedaei Matris opera sibi deponerent primos recubitus in regno illius, quae petitio maximas in ceteris turbas excitavit, quorum desideria non alio spectabant. Abiecerunt crassas, carnalesque ideas, cum expiravit in Crucem; putaverunt quippe se deceptos fuisse, cum respicerent illum tamquam populi sui liberatorem, ac reparatorem Regni Israel. Sed ubi ille resurrexit, eosdem sensus receperunt, & puallo antequam ascenderet ab eo quaesierunt, utrum Regnum Israel esset restitutum; adeo modicus regni, ac magnitudinis persuasio illis adhaeserat: sed post Ascensionem humiliter de semet sentire inceperunt; nonnisi de Spirituali J. C. regno, & gratia bonis solliciti. Ex libro cui titulus Sermo de Ascensione.

in spe nota.

Myfterium Ascensionis est Myfterium spei. Myfterio, quam peccata Salvatoris ad Ascensio

DESCENSUS SPIRITUS SANCTI, ET QUIDQUID AD HOC PERTINET MYSTERIUM. MONITUM.

Instituto me nequaquam discedere opinor, si, cum mihi agere proposuerim de Salvatoris Mundi Myfterio, verba faciam de Spiritu Sancti descensu, qui potius ad tertiam pertinet adorabili Trinitatis Personam, quam ad Incarnati Verbi Myfterium. Animadvertendum est tantum, divinum hunc Spiritum, quem Caelum terra laetatur, a Filio aequae, ac a Patre procedere; ut dicere liceat hunc Spiritum esse hominis-Dei, & ab ipso ad nos mitti, praeterquam quod praesens eius, & merito illum nobis obtulerunt. Ideo Myfterium hoc ad illum spectat, tanquam effectus promissionis eius; cum Spiritus Sanctus sit ille, qui perhibetur est testimonium divinitatis JESU CHRISTI, & perfectus opus eius, videlicet hominum sanctificationem, publicationem novae legis, & Ecclesiae suae Institutionem.

Quantum vero Myfterium hoc in Ecclesia celebre est, & plenum consolationis Christianis omnibus, tantum existimandum ob varietatem argumentorum a Concionatoribus pertractandorum: sed in habendo delectum verum earum, quae in hujusmodi materia dicenda sunt, auctor ero, ut immerito Concionator iis potius, quae auditoribus adificandis, & sanctificandis profuit, quam agant de divinitate, persona, processione, & missione divini huius Spiritus; quod Theologum magis decet, quam Praedicatorum, cui ea tantum dicenda sunt, quae sunt necessaria ad ostendam numeris a Deo nobis collati praesentiam, ejusque in nobis sublimem estimationem sciendam. Hinc potissimum immorandum est in fidelitate, qua respondere debemus gratis, quibus Spiritus Sanctus nos praesens, in donis illius, & eorum usu a nobis sciendo, in veritatibus, quas nos docuit, in motibus interioribus, quos in nobis citat, ut vite nostrae rationem, & actione nostras componamus secundum placita Sancti Spiritus, quae placitis Spiritus mundi ex diametro adversantur.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Synopsi Sermorum huius Argumenti.

INTER Nomina, quibus vocatur Spiritus Sanctus, qui hodie in Apostolis in Cenaculo congregatos descendit, Scriptura potissimum illum memorat Sancti, ac tribuit illi Sanctitatem, quae huic communis est cum duabus aliis Personis Sanctissimae Trinitatis; descendit enim illum procedens in nobis tamquam primam, ac nobilissimam sui ipsius communicationem; 1. Faciens est interius principium vite sanctae ac profus divinae per gratiam sanctificantem, quae nos sanctos, & iustos facit, & quae nos usque ad dignitatem filiorum Dei attollit, 2. Cum vita nonnisi propter actionem sit, fit agens principium, quo impellimur, & excitamur ad actiones huic statui conformes per gratias actuales, quae vocari possunt flatus animatus Spiritus sanctus, qui nos praesens, & cujus impressiones sequi debemus. Videlicet, bifariam est Spiritus Sanctus; tum quia sanctitatem nobis communit, tum quia nos ad vivendum more Sanctorum impellit; per quorum alterum manet in nobis, per alterum vero nos regit, & ad agendum impellit; per illud primum liquebit, quid ille agat in nobis; per hoc alterum, quod agat pro nobis; quae duae erant Sermone huius partes.

Pars prior. Nihil est in natura universa, quod Deum perfectius representet, quam vita. Cum enim non aliud sit, nisi motus, cujus principium est in nobismetipsis; hinc est imago Supremi illius Entis, quod Praefici nonnisi sub omni Motoris nomine intellexerunt, qui motum tribuit omnibus entibus. Quamobrem, cum voluit Deus hominem creare ad imaginem suam, nil aliud egit, nisi quod illi vitam contulit, per quam recipit adeo perfectam cum ipso Deo similitudinem, ut Tertullianus illum exiguum Numen appellet: *Limus in Deum Solidatum*. Sed latendum est, vitam, quam nobis Spiritus Sanctus inspirat, longe praetiosorem nobis affare similitudinem; quippe quae toto Caelo nobilior est, & ut melius dicam, divina; Ipse etiam illius est auctor, atque principium per gratiam, quae appellatur sanctificans, quia ubi primum infusa est in animam nostram, Sanctus nos facit: & est quodammodo vinculum, quod nos cum hoc divino spiritu

conjungit; sed arte adeo, & per unionem adeo intimam, ut si per impossibile non esset ubique, tamen in anima iusti inveniretur, quia ibi est non solum per immensitatem suam quemadmodum est in entibus omnibus, neque per consecrationem mere externam, quemadmodum in Templis est; sed per similitudinem perfectam, per vivam expressionem animatam sua divinitate, atque, ut loquitur Princeps Apostolorum, per naturae ipsius participationem: *Maxima, & praesens nobis gratia donavit, ut per hoc efficiamini divinae confertis natura*. (2. Petri 1.) Quamvis autem haec participatio merum sit accidens, tamen vinculum est, quod nobis adhaeret hunc Spiritum Sanctum, per illud in nobis manentem, nos vivificantem, possidentem, & coram Deo nos commendantem magis quam quicquid est in natura. Quanti ergo a nobis sciendum est pretiosum hoc donum, quod nostram constituit dignitatem, gloriam, beatitudinem! De eodem melius adhuc sentiemus, si supponamus opinionem multorum Sanctorum Patrum Scripturae innixam, principium vite huius, & justificationis nostrae non solum esse creatam qualitatem, quam gratiam dicimus sanctificantem; sed propriam substantiam divini huius Spiritus, qui personae suae adhaeret beneficium nostrae Sanctificationis, & qui satis esse non putat replere nos donis suis, nisi, cum ipse per essentiam donum sit, seipsum nobis donare. Ubi veritas haec exposita, ac probata fuerit, latius loquendum est de vite huius praesentia, de felicitate possidenti illam, de infelicitate illam amittendi, de modica sedulitate illam tuendi, ac de exiguo illo, in quo habetur, discrimine; quandoquidem quotidie periculo obicitur pro minima re qualibet, ac de poenitentia, qua aliquando erimus torquendi, si illius iacturam fecerimus.

Pars altera. Cum vita non sit aliud quam motus, cujus principium in nobis est, sequitur, tot esse vite genera in animato subiecto, quot videmus actiones diversaeque motus, extrinsecus procedentes. Ita in plantis, in animantibus, & in homine ipso, qui ratiocinatur, qui comparat, videmus vitam diversam a vita aliorum animantium. Cum ergo in Christiano videmus actiones, quarum principium esse non potest in natura, quia huic vitae oppositum est, aliud aliquod adesse principium supernaturale, quod esse non potest nisi Spiritus Sanctus secundum illa S. Gregorii

ver.

verba: *Habere animam in corpore proinde vitales vitas corporis, habitare in anima Spiritum Sanctum probat vita spiritualis*. Ita vivere per Spiritum Sanctum est agere secundum motus, & gratias Spiritus sancti, qui datus est nobis, ut vivamus, & agamus, ut decet sanctos. Distinguntur autem duo gratiarum genera, per quae divinus hic Spiritus nos impellit, atque urget ad actiones sanctas agendas; quorum alterum est lumen in intellectu, quod illustrat, ac in vias salutis deducunt, alterum est motum in corde, qui nos excitat, & impellunt ad sequenda haec lumina, & has veritates exercendas. Ad alteram partem hanc exornandam, evolventes sunt magne veritates illae, quas nos docet Spiritus Sanctus; fallacia Mundi placita, quorum errorem nobis ostendit, & quomodo ille nos donis suis agat, & regat. Mox differendum est de fortitudine, & constantia, quam nobis immitit ad exercendas veritates, quas docet, & illinc elicienda ea, quae decet, documenta.

Quam maxime refert cognoscere quid sit Spiritus iste, quem Dei Filius nobis, non secus ac Apostolis suis pollicitus est, & quos effectus operari debeat in nobis, ne simus similes discipulis illis, quos S. Paulus Ephesi invenit, ex quibus cum Apostolos quaesivisset utrum recepissent Spiritum Sanctum, ingenue responderunt, se ne audivisset quidem nomen Spiritus Sancti. Plurimi hodierna die sunt Christiani, qui cum summo Christianae Religionis dedecore in eadem vivunt ignorantia, & fortasse adhuc nequiore; quapropter nostrum est docere, non solum, quid sit Spiritus Sanctus in Adorabili Trinitate, sed praeterea, quid sit in nobis, quid in nobis producere debeat, cur ad nos mittatur, quid nobis faciendum sit, ut illum recipiamus, & unde iudicium ferre valeamus, utrum recepimus illum. Quamobrem vobis ostendere fert animus, Spiritum Sanctum, cujus Apostoli primitias, & plenitudinem acceperunt pro se; pro nobis quoque, data ratione, esse Spiritum veritatis, spiritum sanctitatis, spiritum fortitudinis. 1. Spiritus est veritatis; nos enim replens luminibus suis, docet omnem veritatem; haec prima erit pars. 2. Spiritus est sanctitatis; quia sese nobis conjugens destruit in nobis quicquid opponitur sanctitati; quae pars erit altera. 3. Spiritus est fortitudinis; quia nos parat efficit, qui omnia faciamus, & omnia sustinemus propter Deum, inspirans nobis virtutem supernaturalem, & constantiam omnibus difficultatibus superiori. Quae sunt Spiritus sancti qualitates, quae nobis representantur igni mystico, sub cuius symbolo Apostolis datus fuit. Ignis enim virtutem habet illuminandi, expandi, & fovendi; quae sunt tres erga nos divini Spiritus proprietates: etenim quatenus Spiritus Veritatis, nos illuminat, quatenus Spiritus Sanctitatis, nos emundat, & quatenus Spiritus Fortitudinis, nos animat; tamquam Spiritus Veritatis elevat, & perficit spiritus nostros; tamquam Spiritus Sanctitatis reformat, & tractat corda nostra; tamquam Spiritus Fortitudinis movet omnes facultates nostras per zelum, quem ciet in nobis, ubi vult nos pro Dei gloria operari. Haec est praesens Sermo P. Bourdaloue in hoc Myfterio.

Ostendi potest, illum descendere in terram, & in animam Christianorum, ut per dona, effectusque suos faciat, quod per naturam, & personae sui proprietatem efficit in adorabili Trinitate.

- 1. Sanctitas est increata, & spiritus, & nobis datur, ut sanctificemur.
2. Unio est personalis, vinculum, & nodus, qui Patrem coniungit, & Filium, & venit, ut nos Deo coniungat, & simul invicem per amorem, & matrum caritatem.
3. Est Trinitatis perfectio, & venit ad consummandum opus Filii Dei, nos perficiens in omnibus virtutibus.
Sicut veniebat Spiritus sanctus mundum impugnaturus, & averfus placita illius per Apostolorum ministerium; opus erat, ut ubertim super illos omnia sua lumina effunderet, omnem sanctitatem, omnemque virtutem, quae illi indigebat, ut haec victoriam reportaret. Hinc illi plenitudine gratiae repleti fuerunt: *Repleti sunt omnes Spiritu Sancto, & ceperunt loqui*. (Apor. 2.) Plenitudo haec ad tres praecipuos redigi potest effectus oppositos tribus praecipuis obiectis, quos mundi Spiritus opponit Deo; quae tres erant sermonis partes.
1. Mundus seductor est, qui oculatissimas mentes specie sua fallit. Non erat Apostolis modus quo sese contra hunc spiritum illusionis tuerentur; opus ergo erat, ut Spiritus sanctus, qui spiritus est veritatis, illis auferret mundi errores, coeque aeternis repletur doctrinis.
2. Mundus est corruptor, cuius commercium sanctissimorum quoque morum vitat puritatem. Apostoli non erant immunes; omnes enim peccaverant; oportebat ergo, ut Spiritus sanctus, qui Spiritus est Sanctitatis, eos in posterum a saeculi corruptione praeservaret, coeque confirmaret in gratia.
3. Mundus est persecutor, qui palam bellum indicit Evangelio, & qui se virtutis Tyrannum constituit. Hic ipse etiam Apostolis terrorem incusserat, qui non aude-

bant videri Discipuli JESU CHRISTI, propter metum Iudaorum; oportebat ergo, ut Spiritus sanctus, qui Fortitudinis spiritus est, illos contra mundi tyrannidem confirmaret. Hoc ille praestat hodie in Apostolis, & hoc in singulis nostrum facturus est: *Vincamus Mundum, S. Augustinus ait, cum suis erroribus, & amobus, & terroribus*. De erroribus mundi, de corruptione mundi, de mundi perfectione triumphemus. Haec est praesens Sermo P. Chaminais de Festa Pentecostes.

Quamcumque curam gesserit mundi Salvator sibi formandi Discipulos illustratos, atque ferventes, nihil in mentibus eorum inventis nisi mancam, nurantemque fidem, non agnoscent in eorum corde nisi amorem tepidum, timidam, & languentem; misit illis spiritum intellectus, ad fidem eorum perficiendam; spiritum fervoris ad perficiendam caritatem. Cum nobis eadem infant vita, istidem egemus subsidiis; ideoque nobis datur Spiritus sanctus.

- 1. Tamquam Magister, ut Christianas veritates nos doceat.
2. Tamquam Dux, qui ad Evangelicam veritatem perfectionem nos adducat. *Haec haec animadversiones constitunt partitionem Sermone Domini Elechier in Aem Jesum Pentecostes*.

Invenio Spiritum sanctum in Apostolos descendisse sub tribus praecipuis qualitatibus, & cum tribus eximiiis officiis, quae ipsi in illis sunt exercenda. Venit tamquam Spiritus Luminis, & Veritatis, ut illos erudiret; tamquam spiritus gratiae, & sanctitatis, ut illos sanctificaret; tamquam spiritus caritatis, & zeli, ut illos ad mundi conversionem excitaret.

Cum istidem officiis descendit hodierna die in Christianos, & quod operatur in Apostolos, docere nos debet quid facere velit in cordibus nostris, ut intelligamus.

- 1. Quomodo sequi debeamus lumina huius Spiritus Veritatis.
2. Quomodo cooperari debeamus gratis Spiritus huius Sanctitatis.
3. Quomodo servare debeamus ignes, & motus Spiritus huius Caritatis, & zeli. Quae tres sunt partes sermonis, & fructus tres, quos debent producere. *Etiam Sermo primo pro die Pentecostes*.

Cum Dei Filius in mundum venerit reformaturus hominem, cujus facultates omnes primorum parentum culpa perturbaverat, dedit illi fidem, quae rationi eius praesert, caritatem, quae illius voluntatem moderaretur, & gratiam, quae libertatem illius muniret. Spiritus autem Sanctus, ut extremam adderet manum huic operi, dilapsus in terram tamquam lumen, & ignis, addidit fidei intellectum, ut credat, quod non videt, quasi illud reaperiret; Salvator adquisivit, & promeruit esse nobis caritatis habitum, quem propriis peccatis amiseramus, habitum inquam caritatis, qui nos ad supremum adducit bonum; sed Spiritus sanctus caritati adiecit zelum, & fervorem, ut & ipsi ad hoc bonum supremum, atque aeternum adducamus illos omnes, quos creavit Deus, ut illud possideant. Denique sicut Dei Filius gratiam addidit libertati nostrae, ut possibiles nobis faceret actiones, quae sunt super naturam; Spiritus sanctus addit gratiae fortitudinem, non ut possibilia solum, verum etiam facilia adstruat ea etiam, quae maxime adversantur naturae, ita ut dici queat, nos per JESUM quidem Christianos fieri, sed per Spiritum sanctum sanctificari. Videamus ergo quomodo magnum hoc adimpleatur Myfterium, & pro viribus explanemus tria sermonis huius puncta.

- 1. Quid sit hic intellectus, quem fidei addit Spiritus sanctus.
2. Quid zellus, quo caritatem inflammat.
3. Quid fortitudo, qua animat gratiam. *P. de la Colombiere. Sermo pro die Pentecostes*.

Institui potest sermo huius argumenti maxime proprius, ostendendo Deum in hominis reformatione in statu gratiae eandem secutum fuisse rationem, quam servarat dans illi statum naturae. 1. Cum Deus effinxit ex limo terrae corpus hominis, primum inspiravit illi vitam statum, qui contulit illi admirabilem cum suo Creatore similitudinem. *Inspiravit ei spiraculum vitae, & factus est in animam vitorem.* (Genes. 2.) Hoc ipsum facit dans nobis Spiritum sanctum, qui in nobis est vita principium, per gratiam, quae efficit nos filios Dei per adoptionem, & nobis tribuit similitudinem, & participationem naturae cum Creatore. Fufius discernendum est de excellentia, & privilegiis vite huius profus divinae.

- 1. Creavit hominem Deus in originali iustitia, quae perfectum illi contulit imperium in semet, & affectus suos non fecus, ac in terrae animantia. Hoc praestat Spiritus sanctus in animabus nostris, delet peccatum per gratiam sanctificantem, & subicit nobis nostras cupiditates, vim praebens ad eas rationi subjiciendas, & si minus nobis auferat concupiscentiam, id agit, ut sit nostra virtuti excitatio, nobisque causa meritum.
3. Simulacrum Deus hominem creavit ad imaginem suam,

ac